

سبقتی

جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانک های دولتی، غیر دولتی، شرکت دولتی پست بانک و مؤسسات اعتباری توسعه، کوثر مرکزی و عسکریه ارسال می گردد.

با سلام؛

احتراماً، همانگونه که استحضار دارند طی سالیان اخیر، وجود دو نقیصه همزمان تورم بالا و رکود شدید اقتصادی، پیکره اقتصاد ایران را با چنان بیماری صعب‌العلاجی مواجه ساخته بود که درمان یکی، مستلزم اتخاذ سیاست‌هایی بود که موجب تشدید دیگری می‌شد و بالعکس. از این رو، مجموعه سیاستگذاری اقتصادی کشور پس از استقرار دولت یازدهم و انجام بررسی‌های موشکافانه علل و عوامل موجد چنان وضعیتی و اولویت‌بندی مجموعه سیاست‌ها و اقداماتی که در این زمینه باید به کار گرفت، بر لزوم رعایت جدی انضباط پولی و مالی در تمامی ارکان اقتصادی کشور تأکید و برای خروج از این موقعیت دشوار، تدابیر و سیاست‌هایی را تحت عنوان بسته خروج غیرتورمی از رکود، در دستور کار خود قرار داد تا ارکان مختلف دولت آن‌ها را به طور منسجم و در هماهنگی با روند واقعیات و شاخص‌های اقتصادی جامعه به اجرا درآورند. کاهش قابل ملاحظه نرخ تورم از ۳۴.۷ درصد در سال ۱۳۹۲ به ۱۵.۶ درصد در پایان سال ۱۳۹۳ و به طور همزمان، افزایش شاخص رشد اقتصادی با تجربه ارقام مثبت در سه فصل متوالی - آن هم پس از تجربه دو سال متوالی ارقام منفی - نشان از توفیق سیاست‌های متخذه از سوی دولت یازدهم در این زمینه، در مدت زمانی کمتر از دو سال بوده است. سیاست‌هایی که باید همچنان با جدیت هر چه تمامتر دنبال شوند.

پیشبرد موفقیت‌آمیز سیاست‌های مذکور و تداوم این روند رو به رشد، به یقین مستلزم ایفای نقش مؤثر و جدی شبکه بانکی کشور در این عرصه، اتخاذ سیاست‌ها و تدابیر مناسب و همگامی و همکاری مؤثر و شایسته یکایک بانک‌های کشور می‌باشد. بر همین اساس، شورای پول و اعتبار در یک‌هزار و یکصد و نود و هشتمین جلسه خود که در روز سه شنبه مورخ ۱۳۹۴/۲/۸ برگزار شد، سیاست‌هایی را با رویکرد کاهش هزینه‌های تأمین مالی و حل هم‌زمان مشکلات موجود در شبکه بانکی کشور و بازار پول به شرح پیوست اتخاذ نمود که بدین‌وسیله جهت اجرا ابلاغ می‌گردد. در این رابطه، ذکر این نکته ضروری است که با توجه به مشکلات ناشی از پرداخت تسهیلات بانکی با نرخ‌های غیرمتعارف و نامتناسب با بازدهی فعالیت‌های بخش واقعی اقتصاد طی سالیان اخیر، شورای پول و اعتبار بر آن شد تا از طریق اعمال سقف بر نرخ سود تسهیلات عقود مشارکتی، دامنه مجازی را متناسب با شرایط واقعی اقتصاد و بازدهی فعالیت‌های مولد اقتصادی تعیین نماید تا از رهگذر آن، هم به تأمین مالی بخش تولید مساعدت کرده باشد و هم سلامت و شفافیت بانکی را

ارتقاء دهد و هم این که با کاهش هزینه‌های تمام شده تولید کالاها و خدمات - ضمن ایجاد هماهنگی بین مجموعه شاخص‌های اقتصادی از یک سو و اقتصادی کردن تولید کالاها و خدمات برای تولیدکنندگان کشور و در نتیجه کمک به خروج از رکود واحدهای تولیدی از سوی دیگر - روند کاهشی نرخ تورم را تداوم بخشد. موضوعی که در هماهنگی با فلسفه وجودی بانک‌های مرکزی مبنی بر حفظ ارزش پول و موازنه پرداخت‌ها و تسهیل مبادلات بازرگانی و کمک به رشد اقتصادی کشورها بوده و بر آن است تا با دمیدن روح منطق و توجیه اقتصادی در کالبد طرح‌های اقتصادی که مقرر است از محل این قبیل تسهیلات، تأمین مالی شوند، از بروز بسیاری از انواع ریسک‌ها به خصوص ریسک اعتباری و نکول تسهیلات و تعهدات بکاهد و کاهش مطالبات غیر جاری را به ارمغان آورد. بدیهی است که اجرای مؤثر و موفقیت‌آمیز سیاست مذکور، زمینه حرکت به سمت اقتصادی پویاتر و باثبات‌تر را برای کشور فراهم می‌آورد. البته همان گونه که در مجموعه سیاست‌های مزبور ملاحظه می‌شود سقف مذکور در کنار مجموعه تدابیر دیگری اتخاذ شده است تا در مقام عمل، تنظیمات لازم به طور هوشمندانه، مستمر و متناسب با شاخص‌های اقتصادی کشور توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به‌عنوان مقام ناظر بازار پولی کشور اعمال شود. لذا هدف‌گیری اصلی نظام بانکی کشور باید بر این مبنا استوار باشد که در بین طرح‌های اقتصادی با سودآوری حداکثر ۲۴ درصد، طرح‌هایی انتخاب شوند که کمترین ریسک را به همراه دارد تا از این طریق، سلامت و ثبات و پایداری نظام بانکی کشور که از اصول کلی اقتصاد مقاومتی است، محقق شود.

با عنایت به مراتب فوق و نظر به لزوم حرکت هماهنگ شبکه بانکی کشور در راستای سیاست‌های کلی خروج غیرتورمی از رکود و به منظور تکمیل مجموعه اقداماتی که تاکنون به همت والای مدیران شبکه بانکی کشور به اجرا درآمده است، خواهشمند است دستور فرمایند تا مجموعه سیاستی پیوست به تمام واحدها و شعب آن بانک/مؤسسه اعتباری ابلاغ و از تاریخ ۱۳۹۴/۲/۱۶ به مرحله اجرا گذاشته شده؛ بر حسن اجرای آن نظارت دقیق اعمال شود. /۲۳۷۱۶۳۳/

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

حمیدرضا غنی‌آبادی

۳۸۱۶

عبدالمهدی ارجمندزاد

۳۲۱۵-۰۲

دستورالعمل ناظر بر سیاست های پولی و اعتباری در سال ۱۳۹۴

(لازم الاجرا در نظام بانکی کشور از تاریخ ۱۶/۲/۱۳۹۴)

- ❖ سقف نرخ سود علی الحساب سپرده های بانکی متناسب با طول دوره سپرده گذاری (با حداکثر سررسید یک سال) معادل ۲۰ درصد تعیین می گردد.
- بانک ها و موسسات اعتباری موظفند نرخ سود قطعی سپرده های خود را در قالب عقود اسلامی و بر اساس سودآوری، در پایان دوره پس از حسابرسی عملیات مالی آنها، پس از تایید بانک مرکزی و تصویب مجمع، تسویه نمایند.
- شرایط انتشار اوراق گواهی سپرده عام و خاص (میزان انتشار، نرخ سود علی الحساب، سررسید و) در اختیار بانک مرکزی خواهد بود.
- ❖ حداکثر نرخ سود تسهیلات عقود غیرمشارکتی بانک ها و موسسات اعتباری معادل ۲۱،۰ درصد تعیین می گردد.
- نرخ سود تسهیلات خرید مسکن از محل اوراق حق تقدم تسهیلات بانک مسکن (عقد فروش اقساطی) معادل ۱۶،۰ درصد خواهد بود. نرخ سود تسهیلات خرید مسکن از محل صندوق پس انداز مسکن بانک مسکن نیز معادل ۱۴،۰ درصد تعیین می شود.
- نرخ سود تسهیلات مسکن مهر درخصوص قراردادهای جدید برای دوره احداث در قالب عقود اسلامی معادل ۱۱،۰ درصد و برای فروش اقساطی پس از احداث، معادل ۱۲،۰ درصد تعیین می شود.
- نرخ سود مورد عمل شرکت های لیزینگ معادل ۲۱،۰ درصد تعیین می شود. دریافت هرگونه وجه اضافی از سوی شرکت های مزبور برای اعطای تسهیلات ممنوع می باشد.

❖ سقف نرخ سود مورد انتظار عقود مشارکتی هنگام عقد قرارداد بین بانکها و موسسات اعتباری و مشتری معادل ۲۴,۰ درصد تعیین می‌شود. این نرخ متناسب با تحولات و شرایط اقتصادی کشور هر سه ماه یکبار توسط شورای پول و اعتبار مورد بازبینی قرار خواهد گرفت.

❖ نسبت سپرده قانونی برای انواع سپرده‌ها در بانکهای تجاری و موسسات اعتباری (دولتی و غیردولتی) به طور یکسان و معادل ۱۳,۰ درصد تعیین می‌شود. نسبت سپرده قانونی سپرده‌های بانکهای تخصصی و شعب بانکها و موسسات اعتباری در مناطق آزاد معادل ۱۰,۰ درصد تعیین می‌شود. نسبت سپرده قانونی صندوق پس انداز بانک مسکن بدون تغییر خواهد بود. منابع آزاد شده از محل تعدیل سپرده قانونی، ابتدا صرف تسویه بدهی بانکها به بانک مرکزی خواهد شد.

• نسبت سپرده قانونی سپرده‌های قرض‌الحسنه پس‌انداز بانکها و موسسات اعتباری معادل ۱۰,۰ درصد تعیین می‌شود.

• مجوز اعطایی به بانکها مبنی بر نگهداری تا سقف ۲,۰ واحد درصد سپرده‌های قانونی خود نزد بانک مرکزی (مرتبط با منابع سپرده‌ای) به صورت موجودی نقد (موضوع بخشنامه شماره م/۲۴۱۲ مورخ ۱۳۸۷/۶/۲۸ بانک مرکزی) به قوت خود باقی خواهد بود.

❖ نرخ سود علی‌الحساب اوراق مشارکت شرکت‌های دولتی و غیردولتی و شهرداری‌ها متناسب با سود انتظاری حاصل از طرح‌های موضوع سرمایه‌گذاری و در مقاطع سه ماهه پرداخت می‌گردد. حداکثر نرخ سود علی‌الحساب این اوراق معادل ۲۱,۰ درصد تعیین می‌شود. لازم است سود قطعی حاصله پس از دوره مشارکت وفق مقررات موجود به دارنده اوراق پرداخت شود.

• بازخرید قبل از سررسید این اوراق توسط بانکها امکان‌پذیر نمی‌باشد، لیکن معامله دست دوم اوراق مذکور در بانکها و بورس اوراق بهادار مجاز می‌باشد.

❖ سقف قابل انتشار اوراق مشارکت و صکوک (موضوع بانکها، شهرداری‌ها و شرکت‌های دولتی) دارای مجوز بانک مرکزی در سال ۱۳۹۴ به میزان ۱۰۰ هزار میلیارد ریال خواهد بود. سقف انتشار اوراق مشارکت موضوع تبصره ذیل ماده ۴ قانون نحوه انتشار اوراق مشارکت برای اوراق منتشره با مجوز سازمان بورس اوراق بهادار، در سال ۱۳۹۴ به میزان ۵۰ هزار میلیارد ریال تعیین می‌گردد.

❖ نرخ سود صکوک منتشره با مجوز بانک مرکزی، متناسب با ارزش دارایی پایه صکوک و سررسید اوراق از سوی بانک مرکزی تعیین می‌گردد.

- باز خرید قبل از سررسید این اوراق توسط بانکها امکان پذیر نمی باشد، لیکن معامله دست دوم اوراق مذکور در بانکها و بورس اوراق بهادار مجاز می باشد.
- نرخ سود صکوک منتشره در بازار پول که با مجوز سازمان بورس اوراق بهادار صادر می شود و دارای ضمانت موسسات اعتباری می باشد، با هماهنگی بانک مرکزی تعیین می گردد.
- ❖ بانک مرکزی مکلف است نسبت به محاسبه ریسک بانکها و موسسات اعتباری و رتبه بندی آنها و اعلام آن به جامعه به روش مناسب اقدام نماید.
- ❖ مدیران بانکها و موسسات اعتباری که نرخ مصوب شورای پول و اعتبار در تجهیز و تخصیص منابع را رعایت ننمایند، متخلف محسوب شده و ضمن اطلاع رسانی به عموم، به هیأت انتظامی بانکها معرفی خواهند شد.